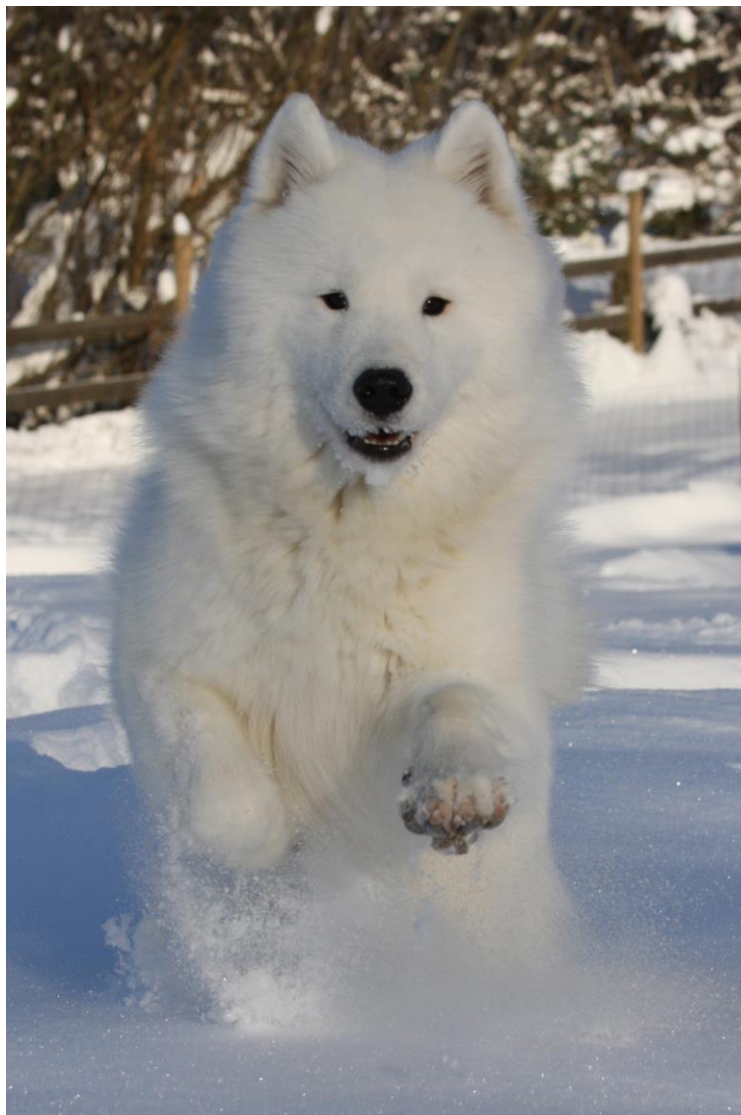

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for samojed

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 31.12.2018

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Generelt	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	3
Overordnet mål for rasen.....	4
Rasens populasjon	4
Populasjonsstørrelse	4
Gjennomsnittlig kullstørrelse	5
Effektiv populasjonsstørrelse.....	5
Innavlsgrad	5
Bruk av avlsdyr	6
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	6
Prioritering og strategi for å nå målene	7
Helse.....	7
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen	7
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	7
Forekomst av reproduksjonsproblemer	8
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	8
Prioritering og strategi for å nå målene	8
Mentalitet og bruksegenskaper	8
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester	8
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden.....	9
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	10
Prioritering og strategi for å nå målene	10
Atferd	10
Atferdsproblemer	10
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	11
Prioritering og strategi for å nå målene	11
Eksteriør	11
Eksteriørbedømmelser	12
Overdrevne eksteriørtrekk	13
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål	13
Prioritering og strategi for å nå målene	13
Oppsummering	14
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål	14
Plan for videre arbeid i klubben	14
Vedlegg.....	15

Innledning

Avlsrådet fikk ansvaret for å utarbeide en RAS høsten 2013. Dette har dessverre gitt oss lite tid og mulighet til å samarbeide med oppdrettere og andre. Vi har likevel gjort vårt beste for å lage et faktabasert og relevant dokument. Revisjon av innværende RAS vil være om fem år og det vil helt sikkert være grunnlag for å forbedre ting da.

Det har vært tatt stort hensyn til at det ferdige dokumentet skal være både informativt og etterrettelig i sitt innhold og brukervennlig i sin utforming og formulering. Mål og strategier skal være realistisk gjennomførbare.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Samojedens historie går svært langt tilbake i tid, og det hersker ulike meninger om hva som er den rette historien. Spørsmålet om hvordan hundene ble anvendt hos samojedfolket opp igjennom tidene har skapt mange kontroverser. Var den en sledehund, en gjeterhund, eller kanskje vokterhund? Naturen selv har skapt de opprinnelige hundene, uansett type, som jeger for dens overlevelse. Den opprinnelige samojeden var også jeger eller jaktkamerat for sine eiere, da folkegruppene i overveiende grad var fangstmenn. Gjeteratferden er en forkorting av jaktatferden, da gjeting er en form av jakt, uten angrep-drap delen av jaktatferd. Naturen har ei heller skapt samojeden kun som trekkhunder. Men dens naturlige anatomi gjorde de på naturlig vis til trekkhunder, hunder av samojedsk type ble satt til denne bruken av mennesker (Robert H, Dolly Ward, Mardee Ward Fanning 1998, "The new Complete Samoyed"). Litteraturen er klar på at hundekjøring har en lang historie bak seg. Arkeologiske funn viser at sledehunder eksisterte i Sibir for over 7000 år siden. Fire tusen år gamle helleristninger fra Sibir, nord om Bajkalsjøen, viser også at nomadefolket der brukte sledehunder, dette var før reinsdyrene ble temt.

Sibir er ufattelig stort, levekårene varierte på tundraen og i taigaen. Det gjorde at folkenes krav til hundene varierte, noe som gjør at hundetyperne varierer på bakgrunn av geografi og økonomi. Samojedfolket bestod av mange ulike folkeslag, nasjoner, kulturer og levebrød, spredd over et stort område. Slik som mange kulturer og levebrød forekom blant Samojedfolket, så forekom også mange ulike hundetyper. I dag blir folkeslaget blir delt inn i fire grupper; nenetser, enetser, ngasanere og selkuper, mens det tidligere var flere grupper. Det er altså ikke snakk om en "nasjon" eller ett enkelt samojedfolk vår rase stammer fra. De er kanskje også på grunn av dette at det i dag er uenigheter om hva rasen vår opprinnelig var brukt til, om den var gjeter og/eller trekkhund. Det hevdes at det teltlevende samojedfolket brukte reinsdyr som trekkdyr og hunder for gjeting, mens nomadefolket anvendte hunder som trekkdyr. Men her gikk det også et skille mellom fattige og rike, de fattige brukte hunder og de rike brukte reinsdyr. Kilder sier også at ideen om å kjøre med reinsdyr kom fra hundekjøringen, da sleder og seletøy var svært like. Reinsdyrets fordel var større styrke og hurtighet.

Majoriteten av hundene som utgjør dagens samojeds stamfedre i vesten var overlevende hunder etter diverse polarekspedisjoner, så for å komme så nært sannheten som mulig bør man se på hvor disse hundene geografisk sett ble hentet fra, og hvilken type hunder som ble

selektert. Noen eksemplarer av samojeder ble hentet direkte fra polarfolket i Sibir til vesten, men majoriteten av opprinneshundene kom fra ekspedisjonene. Polarforskeren hentet sine hunder fra de mer østlig levende samojedstammene, blant annet Nenetserne, Enetserne, Selkuperne och Ostjakerne. Disse folkeslagene forsørget seg mest på jakt og fiske, og holdt trolig framfor alt jakt og trekkhundtypen. Ekspedisjonene selekterte fremfor alt hunder som av urbefolkningen nyttet som trekkhunder, da de mest trolig var ute etter gode trekkhunder. For hvorfor skulle de velge reingjeterhunder når det fantes trekkhunder å få til ekspedisjonene. Fritjof Nansen, som brukte samojederhunder under sine polarekspedisjoner, omtaler at ulike samojedstammer hadde ulike hundetyper for ulike oppgaver, han nevner fremfor alt at de mer østlig levende samojedstammene hadde de beste trekkhundene, og at det var fra disse stammene han hentet hundene som skulle dra han mot polen. Også de andre polarforskerne hentet sine hunder fra omtrent samme område som Nansen og det er som kjent først og fremst polarforskerens overlevende hunder som ligger til grunn for dagens samojedhund-populasjon.

Polarfolket kalte hundene bielker, som betyr hvit hund hvis avkom blir hvite, og brukte de altså avhengig av sitt levebrød som trekk, jakt, gjeter og vokterhunder. Det arktiske klimaet gjorde at mennesker og dyr hjalp hverandre å holde varmen, og en eller flere hunder i "sengen" holdt kulden på avstand. Resultatet ble et varmt og nært forhold mellom hund og menneske.

Samojedhundenes opprinnelse er mangfoldig, men uansett om de var gode jakthunder, gode trekkhunder som også vokter og holdt sammen reinsdyrflokkene, altså gjeterhunder så er fellesnevneren en atletisk polarhund som hadde nær kontakt med sine mennesker, et vennlig vesen med stor arbeidskapasitet. Hvilken sannhet man enn velger å tro på, trekkhunden, gjeterhunden eller begge i samme hund så handler det om vide opprinnelige bruksområder. Det er uansett en polarhund, og en arbeidende sådan. En polar brukshund.

Overordnet mål for rasen

Det overordnede mål for rasen samojedhund er å opprettholde en sterk, sunn og frisk brukshund i tråd med rasestandarden.

Vi ønsker at samojed skal sees på som det naturlige førstevalget for aktive og friluftsglade valpekjøpere.

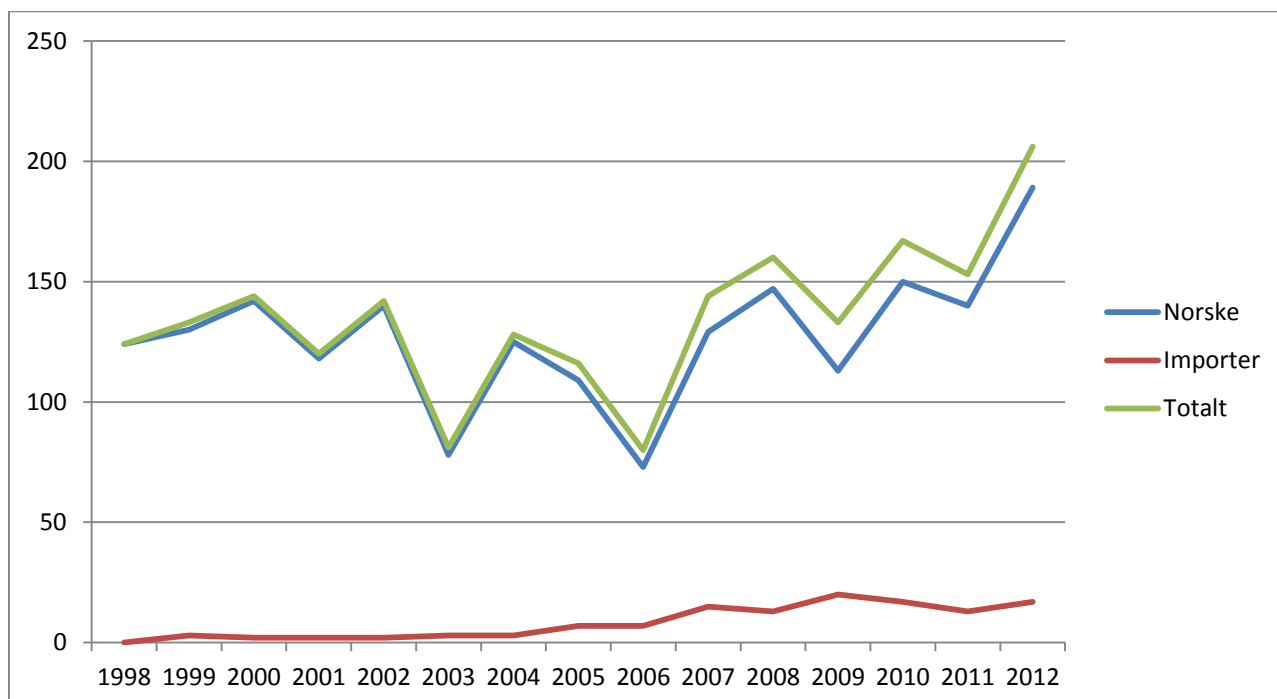
Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Populasjon er et begrep for det samlede antall individ innenfor en art. Når vi snakker om populasjon på registrerte hunderaser blir det begrenset til det samlede antall individ innenfor en bestemt rase.

Populasjonen av samojed i Norge har vi ikke konkrete tall for fordi vi ikke har noe sted å se antall hunder som dør hvert år, men hvis vi regner med en snittalder på hundene på 8-10 år og ser på registrerte hunder de siste årene (tom. 2012) vil vi anta at antallet ligger mellom 1200-1400 registrerte individer. I tillegg kommer eventuelle valper som ikke er registrert hos NKK.

Under en graf som viser antall registrerte hunder pr. år de siste 15 år, tabeller bakerst viser nøyaktige tall:

Gjennomsnittlig kullstørrelse

På samojed har gjennomsnittlig kullstørrelse de siste 15 årene vært 5,7 valper og vi har hatt 22,5 kull i snitt pr. år. I tillegg kommer importere som i samme periode har vært 8,3 pr. år. Dette gir et snitt på 135,4 registrerte samojeder pr. år i samme periode. Tall pr. år ligger i vedlegg.

Effektiv populasjonsstørrelse

Effektiv populasjon er det antallet ubeslektede hanndyr og hunndyr i en populasjon som bidrar med gener til neste generasjon. Hos villlevende dyr er minimum levedyktig effektiv populasjonsstørrelse på *kort* sikt regnet som 50 ubeslektede individ med jevn kjønnsfordeling. Minimum levedyktig effektiv populasjonsstørrelse på lang sikt er 500 – 1000 ubeslektede individ med jevn kjønnsfordeling. Jevn kjønnsfordeling vil si at like mange hanner som hunner deltar i avlen.

Dette er noe vi pr. i dag ikke vet nok om på samojed. Vi tror likevel at den ikke er alt for begrenset siden det de siste årene har vært brukt en god del importere i avlen i Norge så forhåpentligvis er vi over det anbefalt minimumet på 50 ubeslektede dyr. (25 av hvert kjønn) som deltar i avlen over en 10 års periode.

Innavlsgrad

Innavl er paringer mellom dyr som er tettere i slekt enn gjennomsnittet for rasen.

For en femårsperiode fra 2008 til 2012 er gjennomsnittlig innavlsgrad på samojed 1,68%. 4 kull hadde høyere innavlsgrad enn det NKK anbefaler som er 6,25% og 1 kull hadde over NKKs maksimumsgrense på 12.5 % .Totalt antall kull i samme periode er 128 så det må

ansees som en relativt liten andel med høy innavlsgrad og snittet på 1,68% må også anses som lavt.

Bruk av avlsdyr

Bruk av det enkelte avlsdyr i Norge er jevnt over god og flertallet av avlsdyrene har langt under det anbefalte antall avkom etter seg. Matadoravl, gjentatt bruk av samme hannhund på mange tisper, er lite utbredt.

Det finnes likevel eksempler på enkelte avlsdyr, både hannhunder og tisper som har vært betydelig mer brukt enn det som er ideelt i en så liten populasjon.

NKKs anbefaling er at ett enkelt avlsdyr ikke bør ha flere avkom i sin levetid enn 5 % av antallet registrerte hunder over en 5 års periode. Det vil for samojed si maksimum 41 valper etter seg i løpet av siste 5-årsperiode (tom. 2012). Som vi kan finne ut er det ikke mange samojeder som kan betegnes som matadorer de siste 5 åra og det er bra for rasen.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

På samojed er antall importerte de siste årene som skissert under:

2012	17
2011	13
2010	17
2009	20
2008	13
2007	15
2006	7
2005	7
2004	3
2003	3
2002	2
2001	2
2000	2

Det vi ser er at antallet importerte har økt, sannsynligvis fordi det har blitt enklere rent regelmessig ved at kravet til karantene har forsvunnet og at det er lettere å få informasjon via sosiale medier etc. de siste årene om hunder og linjer. Importene kommer både fra Europa, USA og Canada og er sånn sett med på å øke den genetiske populasjonen i Norge og det er bra. Det er selvfølgelig en risiko ved å importere ukjente linjer, men den må vi da også leve med. Problemet med helseinformasjonen i flere av de landene vi importerer hundene fra er at dette legges ut på frivillig basis, ikke som her som i Norge at alt legges ut. Vi skal være glade for at vi har dogweb som vi har i Norge der all kjent informasjon om HD, øyneundersøkelser og ev. andre ting ligger.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Et av de viktigste målene vi har er å opprettholde og gjerne også øke rasens effektive populasjon. Dette er et mål både på kort og på lang sikt og vil bidra til at vi opprettholder rasens genetiske variasjon og dermed også rasens sunnhet.

I følge NKK sin bok Genetikk, avl og oppdrett er det viktig, spesielt for en liten rase at man ikke får tap av genetisk variasjon, dette vil føre til reduserte muligheter til avlsmessig

fremgang (side 78 i 3. utgave). Det er derfor viktig at mange tisper og hanner benyttes fra ulike linjer. Man bør ikke ha for strenge avlskrav, noe vi heller ikke har.

Prioritering og strategi for å nå målene

For å nå målet om større effektiv populasjon kreves det en innsats både fra klubben og fra oppdretterne. Klubben må bidra med korrekt informasjon om viktigheten av å ha en stor effektiv populasjon og viktigheten av å ha lav innavlsgrad, samt beskrive de vurderingene som oppdrettere bør legge til grunn ved sine valg av avlsdyr. Klubben må også være flink til å ha jevnlig oppdatert informasjon både om rasens status hva gjelder innavlsgrad og informasjon i eks hannhundlistene om antall kull/avkom etter den enkelte hannhund. Dogweb inneholder også lett synlig informasjon om den enkelte hunds kull/avkom.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Samojeden er etter vår oppfatning gjennomgående en frisk rase. De har en sunn bygning som ikke burde føre til slitasjeskader og rasen har heller ikke ekstreme trekk som kan føre til problemer av ulike slag.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Det som dokumenteres av helseproblem på samojeden via dogweb hos NKK er HD/AA-status og øyesykdommer. Snitt på dyr røntget med HD siste 10 år er 18,1% , siste 5 år 18,5% og og siste 3 år 16%. NKK-sin HD-statistikk tilbake til 1980 har et snitt på 17,0%. Talla kan variere fra år til år, men i snitt ligger det som vi ser ganske likt. Så vidt vi vet er det få samojeder som har store plager selv om de har diagnosen HD, men noen med sterke grader vil selvfølgelig ha redusert livskvalitet eller at de faktisk må avlives. AA-røntging er ikke noe avlskrav på samojeden, men noen gjør dette likevel. Samme statistikk på AA fra 1980 viser 95 dyr sjekket og 91 frie, 3 med svak grad, 1 med middels og ingen med sterk. Det vil si 4,2 % dyr med AA. Vi kan ikke se at dette gir grunnlag for å ha dette som et avlskrav på vår rase. Tett oppunder 50% av alle registrerte samojeder HD-røntges. Det er krav om kjent HD-grad for å få registrere valper etter en hund.

Når det gjelder øyelysing følger klubben anbefalingene til øyelysere på samojed. Link til disse anbefalingene finner du her: <http://www.vetnett.no/autorisert-oyelyser>

Spesifisert tabell ligger ved som vedlegg, men fra 2001-2012 viser statistikken at ca. 12% har en eller annen form for øyehår (Disticiasis/Ekt.Cillier), 6% har katarakt og 7% har "trange vinkler" (Fibrae Latae Laminae/L.Pectinatum). Noen individer har flere anmerkninger. Dyr med katarakt bør ikke avles på. Når det gjelder de andre diagnosene over bør dyr med disse anmerkningene kombineres med dyr uten samme anmerkning.

Når det gjelder andre sykdommer er det vanskelig å komme med konkrete tall. Vi anser samojeden som en frisk rase, men det er ikke dermed sagt at ikke så godt som alle de mest alminnelige sykdommer og defekter også kan opptre på samojed, men de er dokumentert med så liten hyppighet at de ikke regnes som et problem for rasen.

Avlsrådet har under arbeidet med RAS vært i kontakt med forsikringsselskapene Agria og Gjensidige med spørsmål omkring hyppigheten av rasen i selskapenes sykdomsstatistikker.

Begge selskap har levert oss sine tall for rasen. Disse tallene viser at en lav forekomst av selskapets registrerte sykdommer opptrer på vår rase.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Når vi ser på kullstørrelse ser det ikke ut som om samojed er plaget med reproduksjonsproblemer. Snittstørrelse fra 1998-2012 når man trekker fra importere som regnes som et kull i dogweb er 5,7 levende valper noe som vel må ansees som ganske normalt. Snitt antall valpekull i samme periode er 22,5 pr år og snitt registreringer 135,4 pr. år.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

De kortsiktige og langsiktige mål er å opprettholde den sunne og friske rasen vi har.

Prioritering og strategi for å nå målene

Selv om få samojeder er plaget av HD bør vi fortsette å jobbe med å redusere antall hunder med diagnosen. Et nytt virkemiddel vi nå har fått i dogweb er dette med HD-index. I dogweb står følgende:

”HD-Index

Hundens HD-Index vises som et tall hvor 100 er rasens gjennomsnitt og et tall over 100 indikerer at dette individets HD-Index er bedre enn gjennomsnitt for rasen.

ES = Egen sikkerhet, viser hvor stor sikkerhet som ligger i beregningen av dette individets HD-index.

MS = Minimum sikkerhet viser hva som er anbefalt minimum sikkerhet for denne rasen.”

Dette er et verktøy man kan bruke i forbindelse med avl og en kombinasjon bør ha en index på 200 eller mer til sammen. Vi ser at ved bruk av utenlandske hunder kan indexen gi et feil bilde, men som alt annet verktøy må man bruke dette med fornuft.

Når det gjelder øyelidelser bør vi etter avlsrådets mening fortsette å følge øyelysernes anbefalinger.

Et alternativ for å få mer kunnskap om helsen generelt på rasen er om klubben velger å bli med på Veterinærhøgskolen og NKK sin store helseundersøkelse. Dette mener vi er noe vi bør ta stilling til om skal gjennomføres før neste revisjon av RAS om 5 år. Se mer informasjon her: <http://www.hundoghelse.no>

Mentalitet og bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Det er et brukschampionat, norsk trekkhundchampionat, knyttet til grønlandshund og de tre andre polare trekkhundrasene. For de to rasene grønlandshund og samojed, som er representert gjennom Norsk Polarhundklubb er det fem ulike trekkhundprøver knyttet til championatet. Hensikten bak trekkhundprøvene er å gi eierne en mulighet for å vurdere sine hunder under noenlunde nøytrale og sammenlignbare former. Flere detaljer vedrørende trekkhundprøvene kan finnes hos NKK på www.nkk.no.

Enspanntest

1-spann nordisk eller nome

Distanse: min 10km.

Vekt: I henhold til Norges Hundekjørerforbunds regler

Godkjent test: 10km/t

Langdistansetest A

Nordisk stil; 1-spann, 2-spann, Nome stil; 4-spann

Distanse: 50km

Vekt/utstyr: I henhold til arrangørens krav

Godkjent test: 8km/t

Langdistansetest B

Alle spannklasser

Distanse: 100km

Vekt/utstyr: I henhold til arrangørens krav

Godkjent test: 8km/t

Langdistansetest C

Alle spannklasser

Distanse: min 2x30km

Vekt/utstyr: I henhold til arrangørens krav

Godkjent test: 8km/t

Langdistansetest D

Alle spannklasser

Distanse: min 250km

Vekt/utstyr: I henhold til arrangørens krav

Godkjent test: Gjennomført innen arrangørens tidsfrist.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Samojeden er i tillegg til å være en polar trekkhund en flott brukshund på mange områder. I dag er det primært innen friluftsliv og hobbykjøring rasen har sin utbredelse. Den er relativt lite brukt innen moderne hundekjøring på konkurransenivå, der dens størrelse, styrke og polare overlevelsesegenskaper er til hinder sammenlignet med de små, lette og tynnpelsede blandingshundene som utelukkende er avlet for løp.

Opprinnelig ble rasen brukt både til trekk, jakt, gjeting, som "sengevarmere" i tillegg til å være familiehunder. Den allsidige bruken opprinnelig gir også i dag grunnlag til at den kan brukes til det meste.

Samojeden er arbeidsglad og har god kroppskontroll, noe som gjør at den godt kan brukes innen de fleste hundesporter. De liker å jobbe uansett hva man tilbyr dem av oppgaver, men det er viktig at stikkordet er glede og samarbeid.

Samojeden er det vi med litt glimt i øyet kaller en "trekkopphund". De er fulle av fart når det skjer noe og rolige og behagelige når det ikke skjer noe. Dette er en viktig egenskap å beholde. Det er viktig å ha både en "på-knapp" og en "av-knapp" og dette er noe oppdrettere bør tenke på når man velger foreldredyr og kombinasjoner.

En egenskap som er viktig å beholde er samojedens evne til å takle ulike omgivelser. Samojeden er lykkelig bare den får være med og takler ting som andre raser kan være engstelige for med stoisk ro. Dette gjelder både støy og forstyrrende elementer av ulike slag.

Rasestandarden for samojed sier følgende om gemytt:

Vennlig, åpen, oppmerksom og aktiv. Svakt utviklet jaktlyst. Aldri redd eller aggressiv. Meget sosial og anvendes ikke som vakthund.

Feil som gjelder gemytt i følge rasestandarden: Reservert

Diskvalifiserende feil: Redd eller aggressiv

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Rasestandarden beskriver etter raseklubbens oppfatning i svært stor grad den hunden vi har i dag. De kortsiktige og langsiktige mål er å opprettholde den sunne og friske rasen vi har mentalt sett så vel som fysisk. Dette vil sørge for at også fremtidens hunder innehar den mentalitet og de bruksegenskaper som rasestandarden beskriver og som er til stede i dagens samojed. Dens glade, vennlige og stødige gemytt er kanskje den viktigste egenskapen rasen har totalt sett og det som gjør at folk velger en samojed fremfor andre raser, noe som gjør det ekstra viktig å avle på hunder med godt gemytt.

Prioritering og strategi for å nå målene

For å opprettholde dagens mentalitet og bruksegenskaper er hovedstrategien å opprettholde eierne og oppdretternes bevissthet omkring hundenes mentalitet og bruksegenskaper og viktigheten av at avlsdyr innehar dem.

En viktig strategi for å nå dette målet er at tilstrekkelig informasjon og opplæring må tilbys. Dette kan og bør skje både i skriftlig form på klubbens hjemmesider og medlemsblad, ved muntlig overleveringer og ved praktiske eksempler på samlinger.

Det vil videre være viktig at raseklubben jobber for å ha et åpent og inkluderende rasemiljø der eiere og oppdrettere føler seg velkomne, trygge og der man tør å diskutere og være ærlige om sine hunders egenskaper. Raseklubben har også som viktig oppgave å oppmuntre til og legge til rette for at eierne aktivt kan bruke sine hunder til rasens opprinnelige formål.

Atferd

Atferdsproblemer

Etter raseklubbens oppfatning har ikke samojed atferdsproblemer i vesentlig grad knyttet til rasen. Det er likevel her som på andre raser enkeltindivid som utviser en avvikende og uønsket atferd i forhold til rasen som helhet.

Det er i denne sammenheng viktig å være oppmerksom på at rasens historie og ønskede fremtid primært er som en aktiv brukshund, ikke som en stille og sedat familiehund. Atferd som vil oppleves som problematisk hos andre raser, eksempelvis stor aktivitetstrang, mye energi, jaktlyst og lignende kan derfor være naturlig og ønskelig hos en samojed som er skapt for å jobbe.

Aggresjon mot mennesker er en atferd som likevel overhodet ikke er akseptabel i noen form, i særdeleshet ikke aggresjon mot barn. Hunder som viser slik atferd er svært utypisk for

rasen og bør absolutt ikke brukes i avl. Vi ser ofte at samojeden trives godt i selskap med barn og dette er en meget viktig egenskap å beholde.

Hunder som viser skyhet regnes også som utypisk for rasen. Dette kan skyldes flere årsaker, men oppdretterne oppfordres til å vurdere sterkt om slike hunder skal brukes i avl, spesielt hvis flere individer innen samme familie viser samme adferd noe som tyder på at adferden er arvelig.

Samojeden er et utpreget flokkdyr og bør kunne gå sammen med andre individer av begge kjønn i samme flokk. De bør også kunne opptre behersket i nærheten av andre fremmede hunder. For å være en god trekkhund skal en hund normalt kunne passere og møte andre hunder i en arbeidssituasjon uten å reagere med aggresjon eller usikkerhet.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

De kortsiktige og langsiktige mål er å opprettholde den atferdsmessig sunne og friske rasen vi har.

Prioritering og strategi for å nå målene

Mentalitet og der igjen atferd har etter det raseklubben kan se en relativt stor grad av arvbarhet. Det er derfor svært viktig at mentalitet og atferd er et av de høyest prioriterte kriteriene ved valg av avlsdyr. Klubbens oppgave må være å informere oppdrettere og hannhundeiere om dette. Mer om atferd og arv står i Genetikk, avl og oppdrett (3.utg) på side 75-76 bl.annet. Adferd vil likevel alltid være en kombinasjon av arv og miljø og dette må man også tenke på. En del adferdsproblemer kan være innlært eller et resultat av uheldige opplevelser. Dette skal likevel ikke være en "unnskylding" til å bruke hunder med dårlig temperament i avl.

Eksteriør

(utdrag fra rasestandard NKK.no)

Samojedhund

30. mars - 2012

Rasebeskrivelse for

SAMOJEDHUND (212)

Opprinnelsesland /hjemland Norden

Helhetsinntrykk

Middels stor, elegant, hvit arktisk spisshund. Dens vesen gir inntrykk av styrke, utholdenhet, sjarme, smidighet, verdighet og selvsikkerhet. Øynenes form og plassering og de opptrukne munnviker gir det typiske uttrykket, det såkalte «samojedsmilet». Tydelig kjønnspreg.

Viktige proporsjoner

Kroppen ca. 5% lenger enn mankehøyde. Brystdybden er aning mindre enn halvparten av mankehøyden. Snutepartiet omtrent like langt som skallen

Adferd/ temperament

Vennlig, åpen, oppmerksom og aktiv. Svakt utviklet jaktlyst. Aldri redd eller aggressiv. Meget sosial og anvendes ikke som vakthund.

Rasestandard

Link her: <http://web2.nkk.no/wp-content/uploads/2012/03/Samojed-FCI-212.pdf>

Eksteriørbedømmelser

Hva som fremholdes som bra og mindre bra ved eksteriørbedømmelser varierer jo veldig fra hund til hund så det er vanskelig å trekke frem noe som gjelder hele rasen generelt. Vi har spurt flere erfarne norske dommere om eksteriørtrekk vi bør være obs på og det som flere nevner generelt er dårlige/smale fronter så dette er noe vi som oppdrettere skal tenke på. En dommer mente at flere hunder har for store/hengende lepper noe som ikke bare er en skjønnhetsfeil men en funksjonsfeil som kan føre til forfrysninger.

Ved bedømmelse av samojeden på utstilling er det viktig å tenke på at rasen er en brukshund og at det er viktig å ta vare på rasens opprinnelige polare egenskaper i tillegg til gode bevegelser.

Det klubben mener er viktig å tenke på av eksteriørtrekk på samojeden er:

Bevegelser

I rasestandarden står følgende om bevegelser: "Kraftfulle, frie og tilsynelatende utrettelige med et langt steg. Forbena spenstig trekkende og bakbena med kraftig fraspark. Sterk rygglinje. Samojeden er en travet."

Det at samojeden skal ha rette parallelle og muskuløse ben sett bakfra og forfra er noe som ikke må glemmes. Avvik fra dette kan lett skape slitasjeskader under bevegelse, noe som

ikke er ønskelig. Som feil i rasestandarden står følgende: Tydelig bygningsfeil, lett benstamme, kraftig hjulbent eller kuhaset.

Pels

Når det gjelder hårlag sier standarden rikelig, tykk, elastisk og tett polarpels. Denne beskrivelsen er ganske vid, men vi mener at kvaliteten på pelsen er det som er aller viktigst. Det som står som feil i standarden er: "Bølget eller kort pels, myk eller hengende pels." En god pels isolerer godt både for kulde og regn og danner ikke lett snøklumper.

Størrelse/kropp

Når det gjelder størrelse har vi klare regler i rasestandarden med hannunder 57 cm +- 3 cm og tisper 53 cm +-3. Kroppen ca. 5% lenger enn mankehøyde. Dessuten sier standarden: "En aning lenger enn mankehøyden, dyp og kompakt, men smidig. Brystdybden en aning mindre enn halvparten av mankehøyden"

Poter

Standarden sier følgende om poter: "Ovale med lange tær, spenstige, peker rett fremover. Velvede tær, noe atskilt fra hverandre. Elastiske tredeputer." Det er viktig med gode poter for en brukshund.

Vi vil avslutte med sitatet vi hørte så mange ganger på NKK sitt avlstråds kurs:

"Det skal vær sunt å være vakker!"

Overdrevne eksteriørtrekk

Samojeden har ikke noen overdrevne eksteriørtrekk og slik ønsker klubben at det skal forbli. Man diskuterer typer, men det viktigste er at vi ikke ønsker ekstreme trekk verken den ene eller den andre vegen. Det er viktig å beholde ulike typer innenfor standarden for å beholde mangfoldet både utseendemessig og ikke minst beholde en bredest mulig genetisk populasjon.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Kortsiktig og langsiktig mål må også her være å beholde en sunn og frisk rase med gode bevegelser og med rasetypiske egenskaper i behold.

Prioritering og strategi for å nå målene

Vi har et stort ønske om at NKK fortsetter å utdanne dommere og fortelle dem viktigheten av å velge de rasetypiske og sunne hundene som vinnere på utstilling.

Det er naturlig at oppdrettere tenker type når de parer, men det er ikke negativt at det er individuelle forskjeller både hva gjelder utseende og mentalitet, til og med i ett og samme kull. Ved sunn avl vil det i rasen være stor grad av genetisk variasjon og dette gir seg naturlig utslag i stor variasjon blant hundene, også på helsøsken. Vi ønsker likevel at oppdretterne tar punktene våre lenger opp i avsnittet og kommentarene fra dommerne med seg på veien når de avler videre.

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

I hundeavl er helhet viktig. Det er mange hensyn å ta og det kan fort bli for mange mål å jobbe mot. Det er derfor viktig å plukke ut noen viktige mål som fortjener ekstra fokus. Helse og velferd skal alltid prioriteres i tillegg til mål som er viktig for å nå det overordnede målet for rasen som vi mener skal være å beholde den vakre, sunne og trivelige brukshunden som samojeden er.

Plan for videre arbeid i klubben

Denne RAS'en ble laget av avlsrådene uten mye input fra andre medlemmer av NP, men vi håper likevel at det kan være et arbeidsdokument for oppdrettere og raseentusiaster og at vi i samarbeid kan lage en mer omfattende RAS til neste revisjon om 5 år. Avlsrådene som har skrevet RAS for grønlandshund og samojed har bestått av Line Buan, Regina Bock, Gisle Uren og Gro Moe-Gumø.

Evaluering av dette dokumentet gjøres skriftlig av avlsrådene innen 31.12. hvert år. Kopi av evalueringen sendes av styret til NKKs avlskonsulent.

Revisjon av dette dokumentet foretas hvert 5. år etter utgivelsesåret. Revidert RAS sendes av styret til NKKs avlskonsulent.

Kilder:

Genetikk, avl og oppdrett (3.utgave) utgitt av NKK

Tallinformasjon utarbeidet av avlsrådet (vedlagt)

Vedlegg

DATA
SAMOJED

Registreringer (inkl.importer)

	Registreringer (inkl.importer)			TOTALT	Antall		5% av tot.
	Hanner	Tisper	Importer		kull	valper pr.kull	
2012	94	95	17	206	30	6,3	10,3
2011	80	60	13	153	24	5,8	7,7
2010	69	81	17	167	28	5,4	8,4
2009	54	59	20	133	20	5,7	6,7
2008	84	63	13	160	26	5,7	8,0
2007	63	66	15	144	25	5,2	7,2
2006	36	37	7	80	12	6,1	4,0
2005	57	52	7	116	20	5,5	5,8
2004	63	62	3	128	20	6,3	6,4
2003	38	40	3	81	17	4,6	4,1
2002	68	72	2	142	24	5,8	7,1
2001	60	58	2	120	20	5,9	6,0
2000	69	73	2	144	25	5,7	7,2
1999	68	62	3	133	27	4,8	6,7
1998	64	60	0	124	19	6,5	6,2
snitt:	64,5	62,7	8,3	135,4	22,5	5,7	6,8

Matador 2008-2012 inkl.importer	41,0
Matador 2007-2011 inkl.importer	37,9
Matador 2006-2010 inkl.importer	34,2
Matador 2005-2009 inkl.importer	31,7

Snitt innavls% på kull 2012	0,95 %	
Snitt innavls% på kull 2011	1,23 %	
Snitt innavls% på kull 2010	2,78 %	
Snitt innavls% på kull i 2009	2,09 %	
Snitt innavls% på kull i 2008	1,37 %	Snitt totalt: 1,68 %

RAS for Samojed

HD-antall røtgede hunder pr. år

	A	B	C	D	E	Tot.	%-fri	med HD	Snitt frie 5 år
2012	83	17	23	3	2	128			
%	64,8 %	13,3 %	18,0 %	2,3 %	1,6 %	100,0 %	78,1 %	21,9 %	80,5 %
2011	56	25	17	4	3	105			
%	53,3 %	23,8 %	16,2 %	3,8 %	2,9 %	100,0 %	77,1 %	22,9 %	80,1 %
2010	57	15	14	4	5	95			
%	60,0 %	15,8 %	14,7 %	4,2 %	5,3 %	100,0 %	75,8 %	24,2 %	81,8 %
2009	70	13	7	1	2	93			
%	75,3 %	14,0 %	7,5 %	1,1 %	2,2 %	100,0 %	89,2 %	10,8 %	80,1 %
2008	56	14	6	5	4	85			
%	65,9 %	16,5 %	7,1 %	5,9 %	4,7 %	100,0 %	82,4 %	17,6 %	80,5 %
2007	34	13	10	4	1	62			
%	54,8 %	21,0 %	16,1 %	6,5 %	1,6 %	100,0 %	75,8 %	24,2 %	78,6 %
2006	45	4	8	0	0	57			
%	78,9 %	7,0 %	14,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %	86,0 %	14,0 %	77,7 %
2005	43	6	16	4	4	73			
%	58,9 %	8,2 %	21,9 %	5,5 %	5,5 %	100,0 %	67,1 %	32,9 %	76,9 %
2004	38	5	1	0	3	47			
%	80,9 %	10,6 %	2,1 %	0,0 %	6,4 %	100,0 %	91,5 %	8,5 %	82,1 %
2003	50	8	12	6	4	80			
%	62,5 %	10,0 %	15,0 %	7,5 %	5,0 %	100,0 %	72,5 %	27,5 %	80,5 %
2002	31	11	9	5	3	59			
%	52,5 %	18,6 %	15,3 %	8,5 %	5,1 %	100,0 %	71,2 %	28,8 %	82,8 %
2001	52	13	10	4	0	79			
%	65,8 %	16,5 %	12,7 %	5,1 %	0,0 %	100,0 %	82,3 %	17,7 %	84,5 %
2000	45	8	2	0	2	57			
%	78,9 %	14,0 %	3,5 %	0,0 %	3,5 %	100,0 %	93,0 %	7,0 %	
1999	51	4	5	4	2	66			
%	77,3 %	6,1 %	7,6 %	6,1 %	3,0 %	100,0 %	83,3 %	16,7 %	
1998	62	1	6	5	1	75			
%	82,7 %	1,3 %	8,0 %	6,7 %	1,3 %	100,0 %	84,0 %	16,0 %	
SUM:	773	157	146	49	36	1161			
%	66,6 %	13,5 %	12,6 %	4,2 %	3,1 %	100,0 %	80,1 %	19,9 %	

RAS for Samojed

Øyenlysning	(også mistenkt)										
	TOTALT	UA	Katarakt	D/C	FL	RD	Collie eye	PPM/annet	CD	PHTVL/PHPV	
2012	111	76	8	19	13				2		118 (7 m 2)
2011	110	81	7	18	7			3		1	117 (1 m 3, 5 m)
2010	88	66	4	12	8						90 (2 med 2)
2009	99	62	9	20	10			1	1		103 (1 m 3,2 m)
2008	76	57	3	11	8		1				80 (3 med 2)
2007	53	43	3	4	3						53
2006	58	47	1	5	5	1					59 (1 med 2)
2005	34	33		1							34
2004	37	35	2								37
2003	44	39	5								44
2002	27	24	3								27
2001	36	32	4								36
TOT:	773	595	49	90	54	1	1	4	3	1	798
%		77 %	6 %	12 %	7 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	103 %

D/C= Disticiasis/Ekt.Cillier

FL= Fibrae Latae Laminae/L.Pectinatum

CD= Cornea Dystrofi

Sum over 100% pga noen med flere diagnoser

NKK SIN HD-STATISTKK

Viser antall registrerte hunder (uten import) og hvor mange av de som er registrert i for eksempel 2006 som er røntget. Importer er ikke med i registreringstallene. Denne vil jo kunne endre seg hvis nye hunder blir røntget. Oppdatert pr. 22.12.2013

Reg.år	Antall reg.	Ant.røntget	%	A+B	%	C	%	D	%	E	%
1980	105	36	34,3 %	30	83,3 %	1	2,8 %	4	11,1 %	1	2,8 %
1981	163	59	36,2 %	50	84,7 %	2	3,4 %	4	6,8 %	3	5,1 %
1982	136	60	44,1 %	55	91,7 %	4	6,7 %	1	1,7 %	0	0,0 %
1983	183	73	39,9 %	58	79,5 %	12	16,4 %	2	2,7 %	1	1,4 %
1984	177	71	40,1 %	51	71,8 %	10	14,1 %	3	4,2 %	7	9,9 %
1985	183	83	45,4 %	71	85,5 %	3	3,6 %	6	7,2 %	3	3,6 %
1986	239	96	40,2 %	83	86,5 %	5	5,2 %	2	2,1 %	6	6,3 %
1987	189	84	44,4 %	72	85,7 %	2	2,4 %	2	2,4 %	8	9,5 %
1988	196	91	46,4 %	81	89,0 %	5	5,5 %	5	5,5 %	0	0,0 %
1989	137	73	53,3 %	67	91,8 %	0	0,0 %	4	5,5 %	2	2,7 %
1990	131	56	42,7 %	51	91,1 %	2	3,6 %	2	3,6 %	1	1,8 %
1991	143	77	53,8 %	60	77,9 %	9	11,7 %	4	5,2 %	4	5,2 %
1992	124	49	39,5 %	36	73,5 %	4	8,2 %	4	8,2 %	5	10,2 %
1993	153	70	45,8 %	53	75,7 %	6	8,6 %	3	4,3 %	8	11,4 %
1994	111	56	50,5 %	53	94,6 %	2	3,6 %	1	1,8 %	0	0,0 %
1995	127	60	47,2 %	51	85,0 %	6	10,0 %	2	3,3 %	1	1,7 %
1996	143	82	57,3 %	62	75,6 %	15	18,3 %	4	4,9 %	1	1,2 %
1997	126	67	53,2 %	59	88,1 %	2	3,0 %	4	6,0 %	2	3,0 %
1998	123	57	46,3 %	50	87,7 %	3	5,3 %	2	3,5 %	2	3,5 %
1999	128	71	55,5 %	64	90,1 %	4	5,6 %	1	1,4 %	2	2,8 %
2000	139	70	50,4 %	56	80,0 %	8	11,4 %	4	5,7 %	2	2,9 %
2001	118	64	54,2 %	45	70,3 %	11	17,2 %	3	4,7 %	5	7,8 %
2002	139	72	51,8 %	59	81,9 %	5	6,9 %	5	6,9 %	3	4,2 %
2003	78	45	57,7 %	36	80,0 %	6	13,3 %	2	4,4 %	1	2,2 %
2004	125	72	57,6 %	53	73,6 %	13	18,1 %	3	4,2 %	3	4,2 %
2005	109	51	46,8 %	47	92,2 %	3	5,9 %	0	0,0 %	1	2,0 %
2006	72	35	48,6 %	27	77,1 %	5	14,3 %	1	2,9 %	2	5,7 %
2007	129	75	58,1 %	66	88,0 %	4	5,3 %	4	5,3 %	1	1,3 %
2008	147	79	53,7 %	67	84,8 %	8	10,1 %	3	3,8 %	1	1,3 %
2009	112	71	63,4 %	50	70,4 %	11	15,5 %	2	2,8 %	8	11,3 %
2010	150	84	56,0 %	72	85,7 %	9	10,7 %	2	2,4 %	1	1,2 %
2011	140	69	49,3 %	59	85,5 %	8	11,6 %	1	1,4 %	1	1,4 %
2012	189	60	31,7 %	48	80,0 %	8	13,3 %	3	5,0 %	1	1,7 %
Snitt:	141,3	67,2	47,6 %	55,8	83,0 %	5,9	8,8 %	2,8	4,2 %	2,6	3,9 %
Snitt siste 10 år:											
	125,1	64,1	51,2 %	52,5	81,9 %	7,5	11,7 %	2,1	3,3 %	2	3,1 %
Snitt siste 5 år:											
	147,6	72,6	49,2 %	59,2	81,5 %	8,8	12,1 %	2,2	3,0 %	2,4	3,3 %
Snitt siste 3 år:											
	159,7	71,0	44,5 %	59,7	84,0 %	8,3	11,7 %	2,0	2,8 %	1,0	1,4 %

Oppdaterte statistikker vil også ligge også på hjemmesiden.